

ستاسو د ماشوم واکسينونه - هغه ماشومان چې په 1 اکتوبر 2024 نېټه يا له دې وروسته زيږېدلي وي

د هغو والدينو او سرپرستانو لپاره معلومات چې له نورو هيوادونو څخه ايرلينډ ته راغلي دي.

په دې معلوماتي پاڼه کې به تاسو د خپل ماشوم لپاره د واکسين په اړه معلومات ومومئ. د مخنيوي وړ ساري ناروغيو په وړاندې ساتنې سره واکسين ستاسو د ماشوم په صحتمند ساتلو کې مرسته کوي.

واکسينونه ولې مهم دي؟

واکسينونه تېخور ماشومان او ماشومان د انتاناتو څخه ساتي چې کولی شي دوی جدي ناروغه کړي. ډير کوچني ماشومان د دې انتاناتو له خطر سره مخ دي، نو واکسينونه ژر تر ژره پيل کيږي. په ايرلينډ کې د واکسينونو مهالویش (ترسره کول) د دوه مياشتنۍ په عمر کې پيل کېږي او هغه واکسينونه چې سپارښتنه يې کېږي، ستاسو عمومي ډاکټر يا GP ته په مراجعه کولو سره، معمولاً په 5 ليدنو کې ورکول کېږي، هغه مهال چې ستاسو ماشوم 2، 4، 6، 12 او 13 مياشتو عمر ولري. په ايرلينډ کې ماشومانو ته ورکول کېدونکي واکسينونه دوی د هغو انتانونو (ناروغيو) پر وړاندې ساتي چې په ايرلينډ کې عام يا خورا جدي دي.

په ايرلينډ کې کومو واکسينونو وړانديز کېږي؟

ماشومانو ته ددې لپاره د واکسينونو ترسره کولو سپارښتنه کېږي ترڅو يې د هغو ناروغيو پر وړاندې ساتنه وکړي چې په ايرلينډ کې عامې دي يا هغه ناروغۍ چې ماشومان ډېر سخت ناروغه کولای شي.

ليدنه	د واکسين مهالویش	ورکړل شوي واکسينونه
ليدنه 1	2 مياشتې	6 په 1 کې + PCV + MenB + *Rotavirus 3 پېچکاری + د خولې څاڅکي
ليدني 2	4 مياشتې	په 1 کې + MenB + Rotavirus + 6 2 پېچکاری + د خولې څاڅکي
ليدني 3	6 مياشتې	6 په 1 کې + PCV + 2 پېچکاری
ليدني 4	12 مياشتې	MMR + MenB + Chickenpox (کوڅيکي) 3 پېچکاری
ليدني 5	13 مياشتې	6 په 1 کې + MenC + PCV + 3 پېچکاری

*په 8 مياشتو 0 ورځو عمر کې يا له دې وروسته د Rotavirus (نسناستي) واکسين نه ورکول کېږي

په نورو هيوادونو کې ورکول کېدونکي واکسينونو او په ايرلينډ کې د ورکول کېدونکي واکسينونو ترمنځ څه توپير دي؟

په ايرلينډ کې ورکول کېدونکي ډيری واکسينونه په نورو هيوادونو کې هم ورکول کېږي. د مثال په توګه، په زياتره هيوادونو کې ماشومانو ته د خناق، پوليو، تېټانوس او شری په وړاندې د ساتنې واکسينونو وړانديز کېږي. د نورو هيوادونو په پرتله په ايرلينډ کې تجويز شوي واکسينونو کې توپير کيدای شي. د دې لامل دا دي چې د نورو هيوادونو په پرتله په ايرلينډ کې د ناروغيو ترمنځ توپير کيدای شي. د مثال په توګه په ايرلينډ کې مور واکسينونه ورکوي کوم چې ماشومان د منيګوکوکل B او C ناروغۍ څخه ساتي. دا انتانات د مننژيت او سيپټيسيميا سبب کيدی شي. دا واکسينونه په ځينو هيوادونو کې د واکسينونو مهال ویش يوه برخه نده. مګر په ايرلينډ کې د دوی سپارښتنه کېږي ترڅو د دې خورا جدي انتاناتو څخه ماشومان خوندي کړي.

زما ماشوم ټول خپل واکسينونه په بل هيواد کې لګولي وو. دوی ولې اوس نورو واکسينونو ته اړتيا لري کله چې دوی په ايرلينډ کې دي؟

دا چې ستاسو ماشوم اوس په ايرلينډ کې ژوند کوي، نو دوی بايد د ايرلينډ د واکسين په مهال ویش عمل وکړي. هغه واکسينونه چې په ايرلينډ کې يې د ترسره کولو سپارښتنه کېږي د هغو ناروغيو پر وړاندې د ماشومانو ساتنه کوي چې په ايرلينډ کې عامې دي يا هغه ناروغۍ چې ماشومان ډېر سخت ناروغه کولای شي. ستاسو ماشوم بايد د واکسينونو سره "کيچ آپ يا ترلاسه کول" وي چې په ايرلينډ کې وړانديز کېږي. دوی د واکسينونو تکرارولو ته اړتيا نلري چې دمخه يې په بل هيواد کې ترلاسه کړي وی.

دا اضافي واکسينونه ستاسو ماشوم د کومو ناروغيو څخه ساتي؟

روټاويروس د خلی له لارې واکسين

Rotavirus (نسناسټی) یو ویروسي ناروغي ده چې په تیځورو ماشومانو او کوچنیو ماشومانو کې د نسناسټي او کانگو لامل کیږي. ډیری ماشومان په کور کې بېرته جوړېږي مګر ځینې باید روغتون ته یوړل شي. په اېرلینډ کې د نسناسټي واکسين معرفي کیدو څخه مخکې هر کال په نسناسټي اخته شاوخوا 880 ماشومان چې عمر یې د 5 کلونو څخه کم وو په روغتون کې بستري کیدل. د نسناسټي واکسين معرفي کیدو څخه وروسته دا شمیر خورا ډېر راټیټ شوی دی. د نسناسټي واکسين یوازې د 8 میاشتو څخه کم عمر لرونکو ماشومانو ته ورکول کیدی شي.

د میننګوکوکل بی (MenB) واکسين

د **MenB** واکسين د میننګوکوکل B ناروغي پر وړاندې ستاسو د ماشوم په خوندي ساتلو کې مرسته کوي. دا یوه جدي بکټریایي ناروغي ده چې د مننژیت (د مغزو د پردې د پړسوب ناروغي) او سپټیمیا (د وینې زهري ګرځېدلو) لامل کیدی شي. میننګوکوکل B په اېرلینډ کې له مننژیت څخه د کوچنیو ماشومانو د زیاتره انتانونو (ناروغيو) او مړینې لامل کیږي. **MenB** واکسين معمولاً د 2 کلنۍ له عمر څخه وروسته نه ورکول کېږي.

د میننګوکوکل سی (MenC) واکسين

د **MenC** واکسين د میننګوکوکل C ناروغي پر وړاندې ستاسو د ماشوم په خوندي ساتلو کې مرسته کوي. دا هم یوه جدي بکټریایي ناروغي ده چې د مننژیت (د مغزو د پردې د پړسوب ناروغي) او سپټیمیا (د وینې زهري ګرځېدلو) لامل کیدی شي.

نیوموکوکل (د سینه بغل، PCV) واکسين

د **PCV** واکسين د هغو ناروغيو پر وړاندې ساتنه کې مرسته کوي چې د نیوموکوکس بکټریا له امله رامنځته کېږي. دا بکټریا کولی شي د ناروغيو لامل شي لکه مننژیت (د مغزو د پردې د پړسوب ناروغي)، سینه بغل (د سږو ناروغي) یا سپټیمیا (د وینې زهري ګرځېدلو). د **PCV** واکسين معمولاً د 2 کلنۍ له عمر څخه وروسته نه ورکول کېږي.

کوڅیکي (د چیچک دانې)

کوڅیکي د یو ډېر ساري ویروس له امله رامنځته کېږي. دا ناروغي د خاښت او اوبو لرونکو ګرمکو (دانو) او نورو نښو نښانو لکه تېې او د ناروغي احساس کولو لامل ګرځي. کوڅیکي د لا نورې جدي ناروغي لامل ګرځېدلی شي لکه انسېفلاېټیس (د مغز التهاب)، سینه بغل (د سږو ناروغي) او مایوکارډایټیس (د زړه التهاب).

د دې واکسينونو جانبي عوارض څه دي؟

- له واکسينونو ترسره کولو څخه وروسته اړخيزې اغېزې معمولاً کمې وي او یوازې څو ورځې دوام مومي.
- د **MenB** واکسين له ترسره کولو څخه وروسته د تېې (د بدن د حرارت درجې لوړوالی) معمولي خبره ده. که چېرې ستاسو ماشوم **MenB** واکسين ترسره کوي، نو د مهربانۍ له مخې خپلو لومړیو دوو لیدنو ته د ماشومانو مایع پرستامول له ځان سره راوړئ. دا به د تېې په کابو کولو کې مرسته وکړي.
- ځینې وختونه کېدای شي ماشومان په هغه ځای کې درد، پړسوب او سوروالی ولري چېرې چې پیچکارۍ ورکړل شوې وي. ډاډ ترلاسه کړئ چې جامې ډېرې تنګې نه وي.
- د نسناسټي ویروس د خولې واکسين ترلاسه کولو وروسته لږ نسناسټي درلودل عادي خبره ده. خپل ماشوم ته ډېرې شیدې ورکړئ. خپل لاسونه د خپل ماشوم د روڼۍ (ډایپر) بدلولو او پاکولو وروسته په احتیاط سره ومینځئ.
- له واکسين ترلاسه کولو وروسته په غېږ کې نیول او خواړه ورکول ستاسو له ماشوم سره په ښه احساس لرلو کې مرسته کوي.
- د کوڅیکي واکسين له ترسره کولو څخه وروسته، د ماشومانو د بدن په ځینو برخو لږې ګرمکي (دانې) پیدا کېږي. دا ګرمکي د واکسين له ترسره کولو څخه 5-26 ورځې وروسته راڅرګندېدای شي. دا ګرمکي (دانې) په خپله له منځه ځي او درملنې ته اړتیا نلري. که چېرې ستاسو د ماشوم په بدن دا ډول ګرمکي راڅرګندي شي، نو تاسو کولای شئ په اړه یې نور معلومات دلته ولولئ یا له خپل نرس یا ډاکټر سره خبرې وکړئ.

زه چیرته کولی شم خپل ماشوم واکسين کړم؟

په اېرلینډ کې د کورنیو ډاکټران (GP) ماشومانو ته واکسين ترسره کوي. نرس معمولاً د GP تر لارښوونې لاندې

ماشومانو ته واکسين ورکوي. ښايي نور کلينيکونه شتون ولري چې د روغتيايي خدمتونو لخوا تنظيم شوي وي ترڅو ماشومانو ته د اړتيا وړ واکسين ورکړي. د بېلگې په توګه، د آبرلينډ د روغتيايي خدمتونو له ادارې (HSE) څخه نرسان او ډاکټران کلينيکونه تنظيموي ترڅو هغو ماشومانو ته واکسينونه ترسره کړي چې مهاجرين يا پناه غوښتونکي وي.

زه څنګه د GP سره يوه ليدنېټه وټاکم؟

تاسو بايد له يو GP سره د ليدنې وخت (اپاينټمنټ) واخلي. داچې څنګه يو GP پيدا کولای شئ، په اړه يې معلومات دلته وګورئ. که چېرې تاسو يو GP نلرئ، نو ښايي د HSE ځايي ډله کلينيکونه تنظيم کړي چېرې چې ستاسو ماشوم واکسين ترلاسه کولای شي.

د واکسيناسيون په ليدنه کې څه پېښېږي؟

د واکسينونو له ورکولو څخه مخکې، نرس يا ډاکټر له تاسو سره ستاسو د ماشوم د اړتيا وړ واکسينونو او د هر واکسين په اړه خبرې کوي. د واکسينونو له ترلاسه کولو څخه وروسته، تاسو ته د "واکسين پاسپورټ" سند درکول کېږي چې ستاسو ماشوم ته د ترسره شوو واکسينونو په اړه پکې معلومات ذکر شوي وي. دا ډېره مهمه ده چې ستاسو د ماشوم د واکسينونو سوابق په توګه د واکسينونو پاسپورټ خوندي وساتئ. دا مهمه ده چې تاسو دا سند (سوابق) له ځان سره د واکسينونو ترسره کولو نورو ليدنو ته راوړئ. ايا زه بايد د واکسيناسيون لپاره پيسې ورکړم؟ نه. واکسيناسيون په آبرلينډ کې وړيا دي.

ايا کوم واکسينونه د لويو ماشومانو لپاره تجويز کېږي؟

کله چېرې ماشومان په ښوونځي کې وي، نو دوی ته د واکسينونو ترسره کولو سپارښتنه کېږي. په کوچنيو ماشومانو کې (چې عمر يې 5 کاله وي) د شري، پرسوب (جاګور)، روبېلا او کوڅيکي پر وړاندې د ساتنې لپاره د MMRV واکسين او د ډيفټري، ټيټانوس، پرتوسس (توخله) او ګوزن ضد واکسينونو پياوړی کوونکی دوز. دا واکسينونه په ښوونځي کې ورکول کېږي. د ثانوي ښوونځي په لومړي کال کې (عمر 12): د HPV، MenACWY (مننګوکوکل ACWY) واکسينونه او د ډيفټري، ټيټانوس او پرتوسس (توخلي) واکسينونو پياوړی کوونکی دوز. دا واکسينونه په ښوونځي کې ورکول کېږي.

ايا کوم واکسينونه د بالغانو لپاره تجويز کېږي؟

هو. هغو لويانو (بالغو کسانو) ته چې ځينې واکسينونه يې ندي ترلاسه کړي، سپارښتنه کېږي چې دا واکسين ترسره کړي. د بېلگې په توګه، د MMR واکسين چې د شري پرسوب او روبېلا په وړاندې ساتنه کوي، هغو لويانو ته يې د ترسره کولو سپارښتنه کېږي چې هيڅکله يې دا واکسين نه وي ترلاسه کړي. د HSE ځايي ډلې له يو غړي، خپل GP يا نرس سره خبرې وکړئ.

زه د واکسيناسيون په اړه ځينې پوښتني لرم، زه له چا سره خبرې کولی شم؟

د HSE ځايي ډلې له يو غړي، خپل GP يا نرس سره خبرې وکړئ. که چېرې نور کلينيکونه د روغتيايي خدمتونو ادارې لخوا تنظيم شوي وي ترڅو ماشومانو ته واکسينونه ورکړي، تاسو کولای شئ په دې کلينيکونو کې هم له ډاکټر يا نرس سره خبرې وکړئ.

د نورو معلوماتو لپاره له www.immunisation.ie څخه ليدنه وکړئ